MIÐBÆR HVOLSVALLAR

Deiliskipulag miðbæjar Hvolsvallar

HÚSAKÖNNUN

Nóvember 2019

LANDMÓTUN

Efnisyfirlit

1 FORMÁLI 3
2 BYGGINGARSAGA OG ÞRÓUN BYGGÐAR. 4
3 RANGÁRÞING EYSTRA 6
4 HÚSVERNDARKORT 6
5 HEIMILDIR 7
6 VIÐAUKI A - HÚSASKRÁNING 7

Myndaskrá:

Mynd 1: Afmörkun deiliskipulagssvæðis miðbæjar Hvolsvallar (kort: Landmótun, loftmynd: loftmyndir ehf.) 3
Mynd 2: Uppdráttur af Hvoli frá 1914. Kort: Landmælingar Íslands, lmi.is. 4
Mynd 3: Vinstra megin eru fyrstu húsin á Hvolsvelli um 1933 (mynd: Goðasteinn, 1963). Hægra megin eru sömu hús árið 2019 (mynd: Guðmundur Úlfar Gíslason) 4
Mynd 4: Austurvegur 2 þar sem var hús póst- og símastöðvarinnar. Er í dag gisti- og veitingahús (mynd: Guðmundur Úlfar Gíslason). 5
Mynd 5: Hús Kaupfélags Rangæinga í kringum árið 1960 vinstra megin (Mynd: Goðasteinn, 1963). Hægra megin er kaupfélagshúsið árið 2019, eftir að byggt var við það (mynd: Guðmundur Úlfar Gíslason) 5
Mynd 6: Myndirnar sína byggðina á Hvolsvelli, árið 1965 vinstra megin og árið 1980 hægra megin (myndir úr safni Rangárþings Eystra 6
Mynd 7: Skýringarmynd sem sýnir varðveislugildi húsa á skipulagssvæðinu (mynd: Landmótun). 6

Forsíðumynd er fengin af heimasíðu sveitarfélagsins:
https://www.hvolsvollur.is/is/mannlif/rangarthing-eystra/um-sveitarfelagid

1 FORMÁLI

Samkvæmt 37. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 skal lagt mat á varðveislugildi svipmóts byggðar og einstakra bygginga sem fyrir eru. Það er gert með gerð húsakönnunar þegar unnið er deiliskipulag í þegar byggðu hverfi og skal hún höfð til hliðsjónar við gerð skipulagsins. Á þann hátt er leitast við að tryggja að nægileg þekking sé til staðar til að taka upplýstar ákvarðanir um verndun og skilmála einstakra húsa og mótun byggðarinnar til framtíðar.

Í húsakönnun skal m.a. tilgreina byggingarár, hönnuði, byggingarefni, hæðafjölda, og breytingar húsa. Birta skal eina ljósmynd fyrir hvert hús.

Hér á eftir er könnun byggðar við göturnar Austurveg og Hvolsveg á Hvolsvelli, Rangárþingi eystra. Könnunin er fylgigagn fyrir deiliskipulag miðbæjar Hvolsvallar.

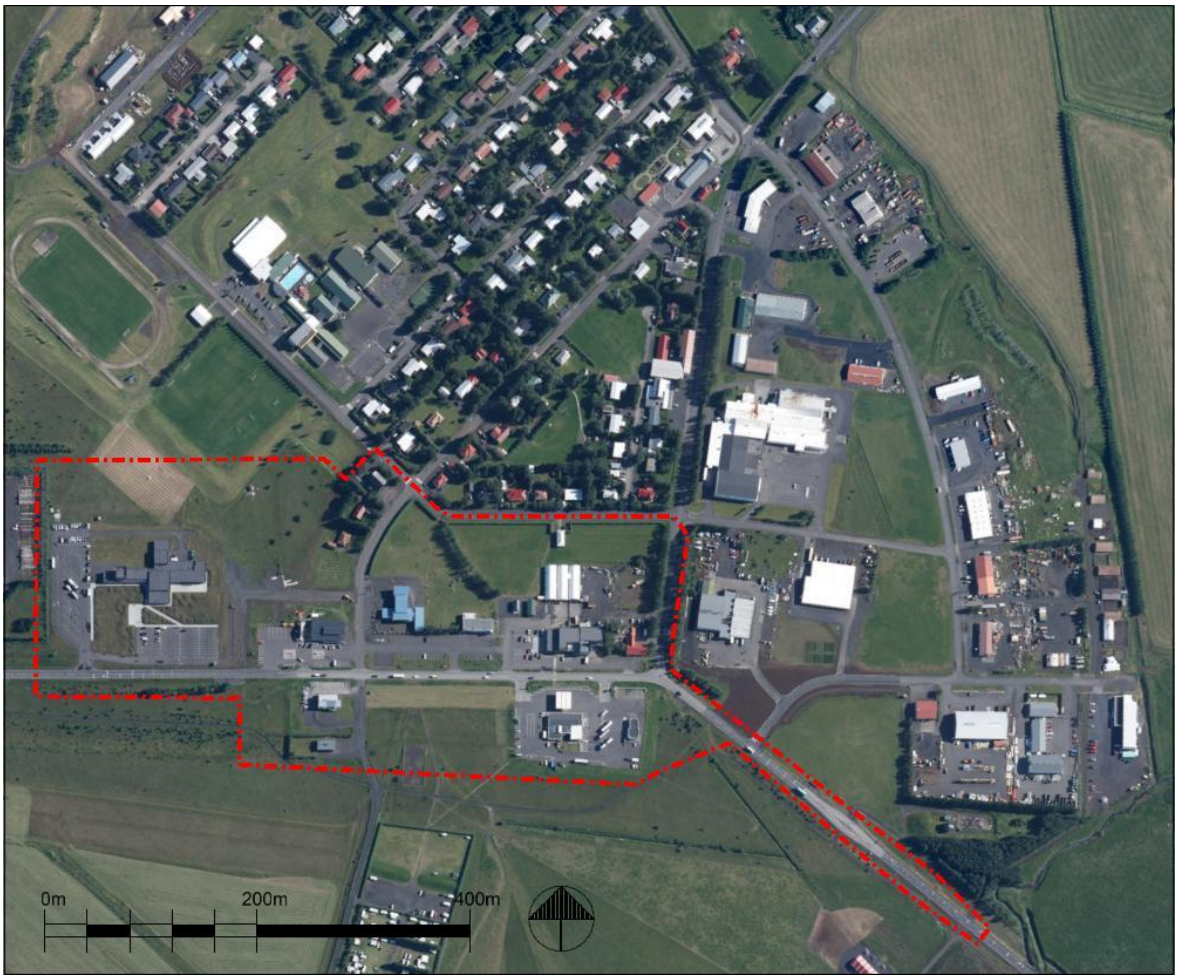

Mynd 1: Afmörkun deiliskipulagssvæðis miðbæjar Hvolsvallar (kort: Landmótun, loftmynd: loftmyndir ehf.)

Ekki er um að ræða tæmandi úttekt á sögu viðkomandi svæðis. Hins vegar er nauðsynlegt að átta sig á heildarsamhengi og þróun svæðisins. Hvert hús hefur verið myndað, tilgreint byggingarár og hver hönnuður þess er, byggingarefni og frágangur ytra byrðis og breytingar skráðar.

2 BYGGINGARSAGA OG ÞRÓUN BYGGÐAR.

Þéttbýlismyndun á Hvolvelli hófst fyrir rúmum 80 árum. Þorpið er byggt í landi Stórólfshvols og kemur jörðin fyrir í landnámu. Þar heitir jörðin Hvoll og þá bjó þar Stórólfur Hængsson. Áður en Hvolsvöllur byggðist upp var komin verslun við ströndina, Kaupfélag Hallgeirseyjar, sem varð síðan að Kaupfélagi Rangæinga. Kaupfélag Hallgeirseyjar flutti inn vörur sem var oftast skipað upp í Vestmannaeyjum og þegar „leiði“ gafst voru þær fluttar á mótorbátum þaðan upp í sandfjöruna við Hallgeirsey. Við Hallgeirsey hafði kaupfélagið haft bækistöð sína frá árinu 1920, en það var stofnað árið 1919.

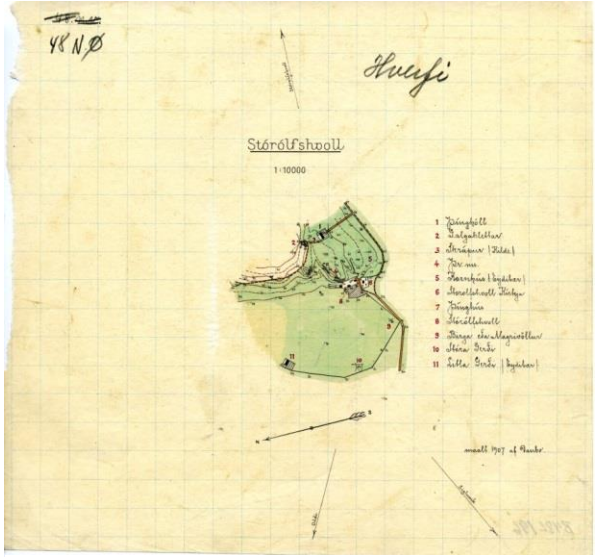

Mynd 2: Uppdráttur af Hvoli frá 1914. Kort: Landmælingar Íslands, lmi.is.

Þéttbýli fór að myndast út frá Stórólfshvoli upp úr 1930. Þá fóru samgöngur að breytast og kaupfélagið opnaði útibú frá Hallgeirsey á Hvolsvelli, ntt. að Hvolvegi 32. Tveimur árum eftir að útibú Kaupfélagsins var opnað á Hvolsvelli er fyrsta íbúðarhúsið risið. Það var kaupfélagsstjórahúsið Arnarhvoll. Arnarhvoll er staðsettur að Hvolsvegi 30. Sama ár byggði bifreiðarstjóri kaupfélagsins lítið íbúðarhús og nefndi Litla-Hvol. Það hús var síðar flutt í Þórsmörk. Sama ár voru byggðar brýr á Þverá, Affall og Ála. Þannig urðu allir flutningar um Rangárvallasýslu auðveldari og var ákveðið að flytja höfuðstöðvar Kaupfélagsins frá Hallgeirsey að Hvolsvelli. Þann 2. september 1939 voru allir sýslunefndarmenn í héraðinu boðaðir til fundar þar sem fyrsta byggingarnefnd Stórólfshvolsjarða var stofnuð. Má þá segja að formlega hafi verið hafin byggð á Hvolsvelli. Arnarhvoll og fyrsta útibú kaupfélagsins eru ekki innan fyrirhugaðs deiliskipulags miðbæjar Hvolsvallar. Húsin hafa verið gerð upp af núverandi eigendum og eru notuð sem íbúðarhús.

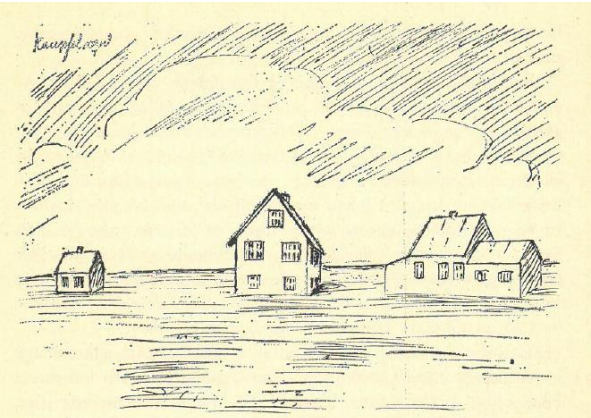

Kaupfélagshverfið um 1933. — Frá vinstri: Litli-Hvoll, Arnarhvoll og verzlunar- og skrifstofuhúsnæði Kaupfélags Hallgeirseyjar. — Myndin er teiknuð af Helgu Skúladóttur frá Keldum.

Mynd 3: Vinstra megin eru fyrstu húsin á Hvolsvelli um 1933 (mynd: Goðasteinn, 1963). Hægra megin eru sömu hús árið 2019 (mynd: Guðmundur Úlfar Gíslason).

Byggð á Hvolsvelli óx hægt framan af og er lítið byggt, nema pakkhús fyrir kaupfélagið. Árið 1937 er sýslumannsembætti Rangæinga flutt frá Gunnarsholti á Hvolsvöll og var það fjórða íbúðarhúsið sem byggt er á Hvolsvelli. Árið 1939 er sett upp díselvél í pakkhúsinu til að framleiða rafmagn fyrir þau fáu hús sem komin voru og einnig til að reka frystigeymslur.

Mynd 4: Austurvegur 2 þar sem var hús póst- og símastöðvarinnar. Er í dag gisti- og veitingahús (mynd: Guðmundur Úlfar Gíslason).

Árið 1942 er byggð ný póst- og símstöð. Árið eftir er hún tekin í notkun og fyrst þá er talið að Hvolsvallarnafnið hafi endanlega verið fest í sessi við kaupstaðinn. Á fyrstu árum símstöðvarinnar er bílaeign ekki orðin almenn og átti fólk þá oft griðastað í símstöðinni. Hús póst- og símstöðvarinnar við Austurveg 2 er elsta hús miðbæjarins sem er innan þess deiliskipulags sem verið er að fjalla um.

Á fimmta áratugnum risu húsin jafnt og þétt. Kaupfélagið jók umsvif sín upp frá þessu og sameinaðist árið 1948 Kaupfélagi Rangæinga, og bar nafn þess síðarnefnda upp frá því. Árið 1957 opnaði kaupfélagið kjörbúð við Austurveg en hún var þá ein af fyrstu slíkum á landinu. (Eyjólfsson, 1963)

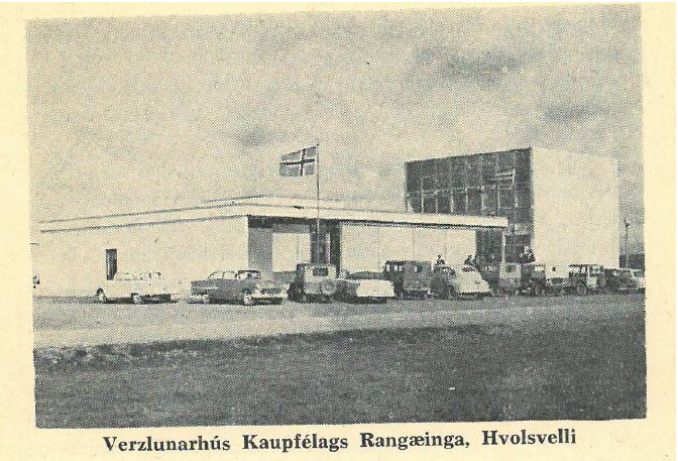

Mynd 5: Hús Kaupfélags Rangæinga í kringum árið 1960 vinstra megin (Mynd: Goðasteinn, 1963). Hægra megin er kaupfélagshúsið árið 2019, eftir að byggt var við það (mynd: Guðmundur Úlfar Gíslason)

Á árinu 1930 eru íbúar í Hvolhreppi 222, tíu árum síðar 225. Árið 1950 er íbúatala hreppsins 270 og þar af 96 á Hvolsvelli. Árið 1960 er íbúatalan 319 og þar af 142 á Hvolsvelli. 1. janúar 2019 eru íbúar á Hvolsvelli orðnir 988.

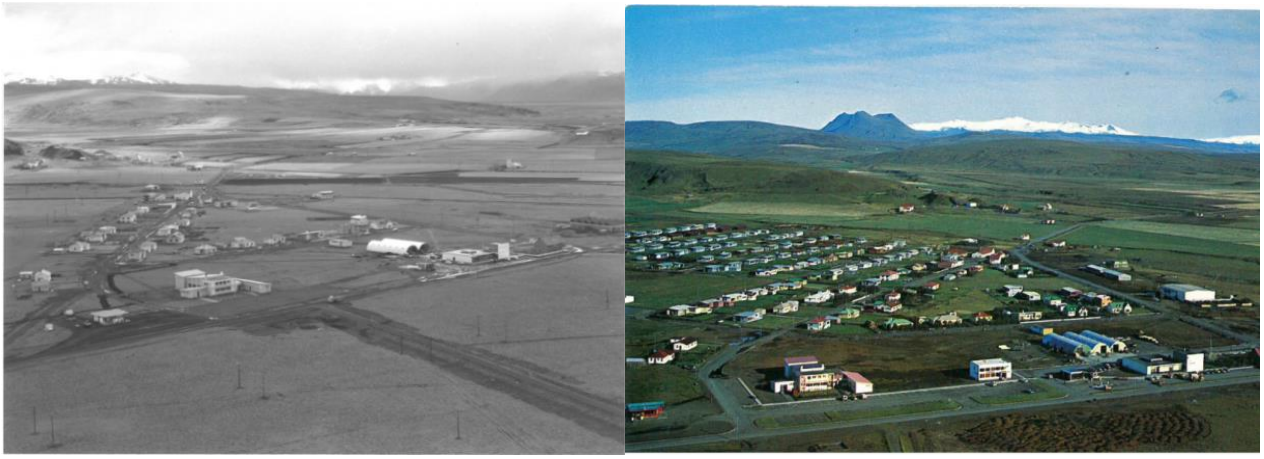

Mynd 6: Myndirnar sína byggðina á Hvolsvelli, árið 1965 vinstra megin og árið 1980 hægra megin (myndir úr safni Rangárþings Eystra .

3 RANGÁRÞING EYSTRA

Sveitarfélagið Rangárþing eystra varð til þann 9. júní árið 2002. Þá sameinuðust sex hreppar í austanverðri Rangárvallarsýslu í eitt sveitarfélag; Hvolhreppur, Fljótshlíðarhreppur, Austur-Landeyjahreppur, Vestur-Landeyjahreppur, Austur-Eyjafjallahreppur og Vestur-Eyjafjallahreppur.

Rangárþing eystra nær frá Eystri-Rangá í vestri til Jökulsár á Sólheimasandi í austri. Sveitarfélagið er mikið landbúnaðarhérað en jafnframt er ferðaþjónusta vaxandi atvinnugrein og þar er að finna einstakar náttúruperlur og þekkta sögustaði.

4 HÚSVERNDARKORT

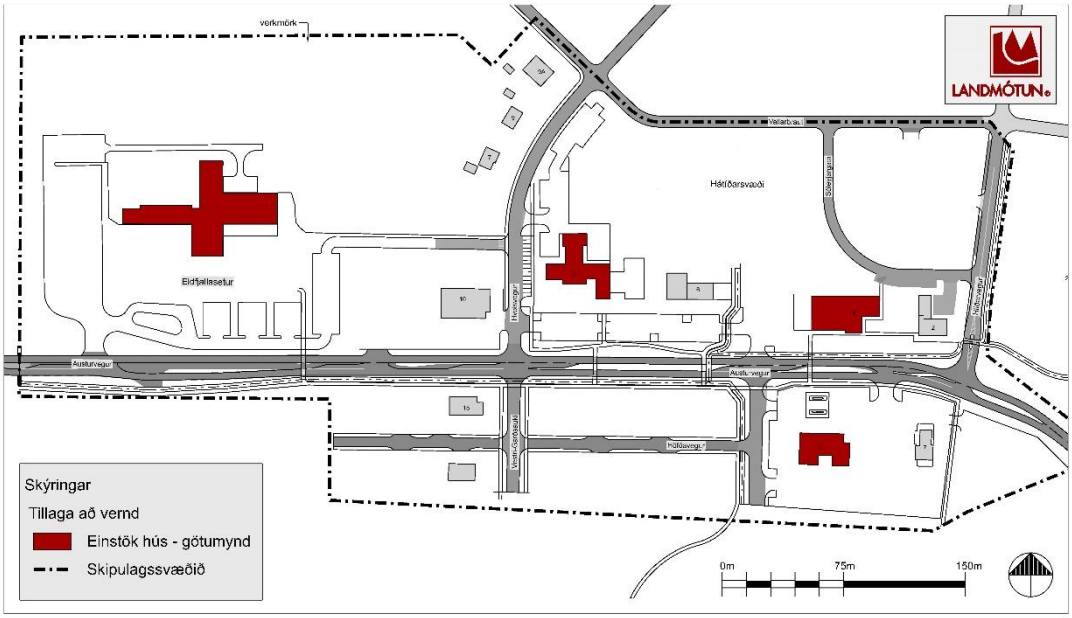

Mynd 7: Skýringarmynd sem sýnir þá húsavernd sem lögð er til á skipulagssvæðinu (mynd: Landmótun).

5 HEIMILDIR

Sveitarstjórnarmál (191983, 1. Apríl). Fimmtíu ára afmæli byggðar á Hvolsvelli. Samtal við Ólaf Sigfússon, sveitarstjóra. Sveitarstjórnarmál, bls 75-82. Sótt 30.7.2019 af:

http://timarit.is/view_page_init.jsp?issId=368997&pageId=5990186&lang=is&q=BYGG%D0AR%20%C1%20HVOLSVELLI

Tíminn (1960, 23. ágúst). Hvoll-glæsilegt félagsheimili Hvolhreppinga. *Tíminn*, bls. 8. Sótt 30.07.2019 af: http://timarit.is/view_page_init.jsp?pageId=1041742

Heimasíða Rangárþings eystra, www.hvolsvollur.is

Skipulagslög nr. 123/2010.

Goðasteinn (1963). Hvolsvöllur; sunnlenskt sveitaþorp í vexti, bls. 32-41. Pálmi Eyjólfsson.

6 VIÐAUKI A - HÚSASKRÁNING

Byggingarár: 1987 Austurvegur 1

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Teiknistofa sambandsins /Sigurður Einarsson
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Verslun
Núverandi notkun: Verslun

Teikning af nýrri klæðningu frá árinu 2010, teiknuð af

Mynd: Landmótun.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:		Bárujárn
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak
Þakklæðning:	Bárujárn/þakdúkur	Bárujárn/þakdúkur
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft	Einlyft

Helstu breytingar:		Hönnuðir breytinga:
2010	Klætt með liggjandi bárujárni. Settir gluggakarmar og póstar úr áli.	Sigurður Einarsson, Nýju teiknistofunni ehf, arkitekt

Saga:

Upprunalega er húsið hannað sem bensínstöð af Teiknistofu sambandsins en hönnuður er Sigurður Einarsson. Gluggar á framhlið eru ekki eins og á teikningu. Húsið var klætt með loftræstri liggjandi báru árið 2010 og voru breytingar einnig teiknaðar af Sigurði Einarssyni á Nýju teiknistofunni ehf.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Módernískt hús sem ber sterkan svip af hringgluggum og þjónar hlutverki sínu vel.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Hluti af verslunarsögu staðarins en hefur ekki sérstakt menningarsögulegt gildi svo vitað sé.
Umhverfisgildi:	Lágt	Húsið hefur ekki sérstakt umhverfisgildi, stendur eitt á miklu bílastæðaflæmi.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Húsið hefur fengið nýja, afgerandi klæðningu sem breytir svip þess nokkuð frá upprunalegri gerð, en fer þó ágætlega á því.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ástand hússins er gott.
Varðveislugildi:	Miðlungs	Húsið hefur ekki sérstakt varðveislugildi en ber þó hringlaga glugga sem eru ekki algengir í plássinu.
Verndarflokkar:		

Byggingarár: 1987 Austurvegur 3

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Nýja teikninstofan hf. Sigurður Einarsson.
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Verslun; Þjónusta
Núverandi notkun: Verslun; Þjónusta

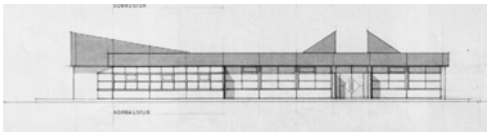

Mynd af teikningavef Rangárþings eystra frá 1986

Mynd af ja.is

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað
Þakgerð:	Flatt/einhalla þak	Flatt/einhalla þak
Þakklæðning:	Bárujárn/þakdúkur	Bárujárn/þakdúkur
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft	Einlyft

Helstu breytingar:		Hönnuðir breytinga:
2009	Breytingar á útliti hússins, gluggum breytt, rúðum fækkað.	Jóhann Einarsson, arkitekt

Saga:

Húsið er byggt 1987 og er að mestu óbreytt frá upprunalegri teikningu. Árið 2009 kom teiknistofa Ingimundar Sveinssonar að breytingum á útliti hússins, svo sem gluggum, og var það Jóhann Einarsson sem teiknaði þær.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Byggingin hefur nokkurt listrænt gildi. Uppbrotið þakform ljær henni sérstöðu.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Breytingar á húsinu eru teiknaðar á stofu Ingimundar Sveinssonar arkitekts.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Húsið stendur eitt og sér á stórri lóð sem einkennist af stóru bílaplani og eldsneytisafgreiðslu
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Breytingar á gluggum hafa nokkur áhrif á upprunalegan svip hússins.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ástand ytra byrðis hússins er gott.
Varðveislugildi:	Hátt	Húsið hefur nokkra sérstöðu og er varðveislugildi þess hátt. Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: einstök hús, götumynd vegna sögu og byggingarlistarlegrar sérstöðu.
Verndarflokkar:	Einstök hús, götumynd - rauður litur á korti	

Byggingarár: 1943 Austurvegur 2 Símstöðin

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Teiknistofan Ármúla
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Íbúð; Þjónusta
Núverandi notkun: Menningarstarfsemi; Þjónusta

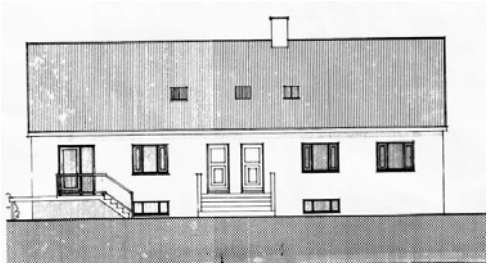

Teikning af teikningarvef Rangárþings eystra.

Mynd af ja.is.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Trégrind, klætt með	Trégrind, klætt með
Útveggir:	Steniklæðning	Steniklæðning
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak
Þakklæðning:	Steinskífur	Steinskífur
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari	Einlyft; Portbyggt; Ris; Kjallari

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Húsið er einlyft timburhús með nýtanlegu risi, steniklætt. Þjónaði áður sem símstöð. Upprunaleg teikning hefur ekki varðveist en fyrstu teikningar eru frá 1984 en þá hefur húsinu verið breytt og viðbyggingu að aftan verið bætt við.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Einfalt einlyft timburhús með risi.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Hluti af upphaflegri byggð á Hvolsvelli.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Mikilvægt í götumynd Austurvegar og er fyrsta húsið sem blasir við þegar ekið er á þjóðveginum inn í plássið á vesturleið.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er lítið breytt frá teikningum. Upphaflegar teikningar hafa ekki varðveist.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Húsi er vel við haldið og ástand þess gott.
Varðveislugildi:	Miðlungs	Hluti af götumynd Austurvegar og er elsta hús innan skráningarsvæðisins.

Verndarflokkar:

Byggingarár: 1957 Austurvegur 4 Kaupfélag Rangæinga

Fyrsti eigandi: Kaupfélag Rangæinga
Hönnuður: Teiknistofa sambandsins, S.N. og Y.O.
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Verslun
Núverandi notkun: Verslun

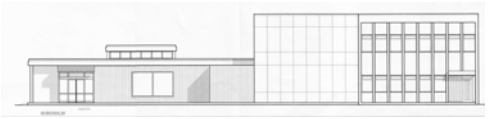

Teikning frá 1999, Nýja teiknistofan hf.

Mynd. Rangárþing eystra

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað/klætt
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak
Þakklæðning:		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Kjallari

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Fyrri áfangi hússins var reistur árið 1957, teiknaður af Teiknistofu Sambandsins og sá síðari árið 1999, teiknaður af Kjartani Sigmarssyni. Búið er að teikna og samþykkja frekari viðbyggingar þar sem annarri hæð er bætt ofan á hluta hússins sem er ein hæð í dag.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Skrifstofuhluti byggingarinnar ber sterk stílkenni módernisma en verslunarhluti hefur tapað upprunalegu byggingarlistarlegu gildi sínu með breytingum á framhlið hússins.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Byggt fyrir Kaupfélag Rangæinga sem er þó mun eldra en húsið.
Umhverfisgildi:	Hátt	Stendur á mikilvægum stað við aðalgötu Hvolsvallar en er umkringt bílastæðaflæmi og mætti bæta nánasta umhverfi hússins.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Hefur tekið nokkrum breytingum en hluti hússins heldur upprunalegum stíl sínum.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Virðist í nokkuð góðu ástandi.
Varðveislugildi:	Hátt	Húsið hefur nokkra sérstöðu og er varðveislugildi þess hátt. Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: einstök hús, götumynd vegna sögulegs gildis hússins.
Verndarflokkar:	Einstök hús, götumynd - rauður litur á korti	

Byggingarár: 1972 Austurvegur 6

Fyrsti eigandi: Landsbankinn
Hönnuður: Bárður Daníelsson, arkitekt og verkfræðingur
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Þjónusta
Núverandi notkun: Þjónusta

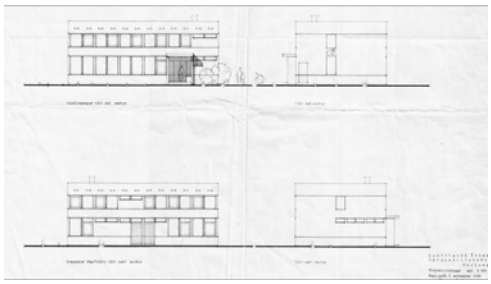

Teikning Bárðar Daníelssonar frá 1970.

Mynd af ja.is

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Stálplötur
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak
Þakklæðning:		
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Byggt fyrir Landsbanka Íslands og sýsluskrifstofur á Hvolsvelli.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Módernískt hús að einfaldri gerð. Breytingar eru ágætlega heppnaðar og húsið hefur haldið svip sínum.
Menningarsögulegt gildi:	Lágt	Hluti af atvinnusögu þorpsins en hefur ekki sérstakt menningarsögulegt gildi svo vitað sé.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Stendur á áberandi stað við Austurveg.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Gerðar hafa verið tvær stórar breytingar og húsið verið stækkað nokkuð en breytingar falla vel að upprunalega húsinu.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Ytra byrði er í góðu ástandi.
Varðveislugildi:	Miðlungs	Vel heppnuð móderník steinsteypubygging.

Verndarflokkar:

Byggingarár: 1964 Austurvegur 8 Félagsheimilið Hvoll

Fyrsti eigandi: Upphafleg notkun: Menningarstarfsemi
Hönnuður: Gísli Halldórsson, Jósef Reynis, Leifur Gíslason, Núverandi notkun: Menningarstarfsemi
Halldór Guðmundsson, arkitekt

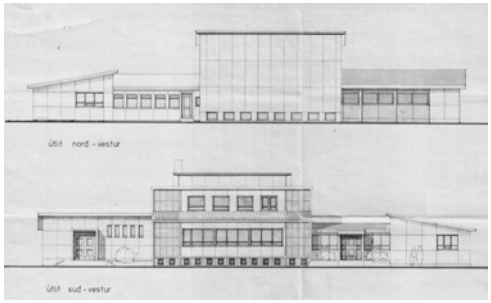

Teikning frá 1986 af vef Rangárþings eystra.

Mynd af ja.is

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Stálplötur	Stálplötur
Þakgerð:	Tvíhalla	Tvíhalla
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Tvílyft; Kjallari	Tvílyft; Viðbygging; Kjallari

Helstu breytingar:	
1986	Byggt við.

Hönnuðir breytinga:

Gísli halldórsson, Jósef Reynis, Leifur Gíslason,

Saga:

Félagsheimilið Hvoll var vígt 20. ágúst 1960 en það var teiknað af teiknistofu Gísla Halldórssonar arkitekts. Húsið var reist á áruhnum 1958-1960. Lengi vel rak hreppurinn þar veitingasölu og hefur verið einn helsti samkomustaður sveitarfélagsins frá upphafi þess. Áður fyrr voru stórir mannfagnaðir haldnir að Hvoli í barnaskólahúsinu. Þegar húsið var byggt var það 620 fermetrar að grunnfleti, með kjalara bæði undir leiksviði og kaffisal. í austurálmu var aðstaða fyrir veitingasölu og íbúð fyrir húsvörð. Árið 1986 voru gerðar smávægilegar útlitsbreytingar á húsinu, þó aðallega innanhúss.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Gott dæmi um vel heppnað módernískt hús sem prýði er af.
Menningarsögulegt gildi:	Hátt	Gegnir mikilvægu hlutverki sem Félagsheimili Hvolsvallar.
Umhverfisgildi:	Hátt	Stendur á áberandi stað í bænum og skipar stóran sess í götu- og bæjarmynd Hvolsvallar.
Upprunalegt gildi:	Miðlungs	Byggt hefur verið við en viðbygging er vel heppnuð og gamalt og nýtt spila vel saman.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Virðist í góðu ástandi.
Varðveislugildi:	Hátt	Bygging sem gegnir mikilvægu hlutverk og sómir sér vel í umhverfi sínu. Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: einstök hús, götumynd vegna sögulegs og byggingarlistarlegs
Verndarflokkar:	Einstök hús, götumynd - rauður litur á korti	

Byggingarár: 1962 Austurvegur 10 Björkin

Fyrsti eigandi: Upphafleg notkun: Verslun
Hönnuður: Guðfinnur Guðmannsson og Sverrir Norðfjörð, arkitekt Núverandi notkun: Verslun

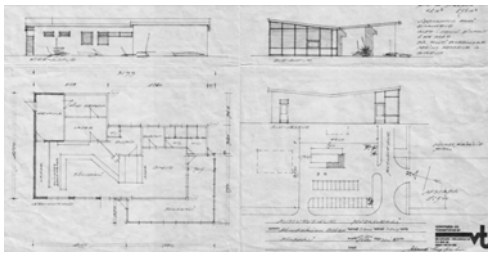

Teikning verkfræði- og teiknistofunnar sf. af

Mynd af ja.is

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Steinskífur og bárujárn
Þakgerð:	Tvíhalla	Mænisþak
Þakklæðning:		Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft	Tvílyft; Ris; Viðbygging

Helstu breytingar:		Hönnuðir breytinga:
1987	Sólskáli byggður við suð-vestur hlið hússins.	Jóhannes Ingibjartsson, byggingatæknifræðingur
2007	Byggt við norð-austurhlið hússins og ofaná það.	Guðfinnur Guðmannsson og Sverrir

Saga:

Húsið var byggt í módernískum stíl með tvíhalla þaki og sterkum svip módernisma. Byggður var sólskáli suð-vestan við söluskálann árið 1987 og skálinn stækkaður til norð-austurs árið 2007 og hæð bætt ofan á hluta hússins. Þessar breytingar hafa gjörbreytt húsinu og merki módernismans eru alveg horfin.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Hefur ekki sérstakt byggingarlistarlegt gildi eftir breytingar sem gerðar hafa verið.
Menningarsögulegt gildi:	Lágt	Söluskáli sem hefur ekki sérstakt menningarsögulegt gildi sem slíkur.
Umhverfisgildi:	Lágt	Stendur á áberandi stað við Austurveg en ekki er prýði af því eða næsta umhverfi þess.
Upprunalegt gildi:	Lágt	Húsinu hefur verið gjörbreytt og hefur tapað upprunalegum svip sínum.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Virðist í góðu tæknilegu ástandi eftir breytingar en þær eru þó ekki fullfrágengnar.
Varðveislugildi:	Lágt	Breytingar sem gerðar hafa verið rýra gildi hússins.

Verndarflokkar:

Byggingarár: 1986 Austurvegur 15

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Gylfi Guðjónsson og félagar, arkitekt
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Íbúð; Verslun; Þjónusta
Núverandi notkun: Íbúð; Verslun; Þjónusta

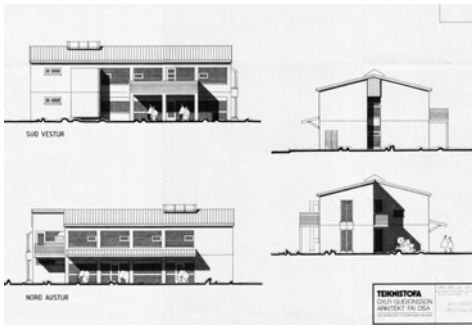

Teikning Gylfa Guðjónssonar og félaga, af

Mynd af ja.is

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Tvílyft	Tvílyft

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Húsinu hefur ekki verið breytt.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Fremur látlaust steinsteypuhús með reglulegri gluggasetningu og uppbroti í formi.
Menningarsögulegt gildi:	Lágt	Einfalt íbúðar- og verslunarhús sem skipar ekki sess í menningarsögu staðarins svo vitað sé.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Stendur á áberandi stað við Austurveg en ekki er sérstök prýði af því eða næsta umhverfi þess.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Er óbreytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Virðist í góðu ástandi.
Varðveislugildi:	Miðlungs	Húsið er ágætt að allri gerð en hefur ekki sérstakt varðveislugildi.

Verndarflokkar:

Byggingarár: 1956 Hvolsvegur 7

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Brynja Bergsveinsdóttir
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

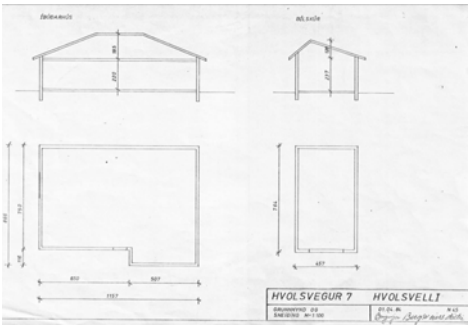

Teikning eftir Brynju Bergsveinsdóttur, af teikningavef

Hvolsvegur 7 árið 2016. Mynd : Landmótun.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Hlaðið, holsteinn	Hlaðið, holsteinn
Útveggir:	Timbur	Timbur
Þakgerð:	Valmaþak	Valmaþak
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft; Reykháfur; Útitröppur	Einlyft; Reykháfur; Útitröppur

Helstu breytingar:

1980 Bílskúr byggður á lóð, árið 1980 skv. fasteignaskrá.

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Ágætt dæmi um valma-fúnkishús.
Menningarsögulegt gildi:	Lágt	Einfalt íbúðarhús sem skipar ekki sess í menningarsögu staðarins né byggingarsögu.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Sést víða að, m.a. frá Austurvegi.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Virðist upprunalegt að gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Virðist nokkuð gott
Varðveislugildi:	Miðlungs	Ágætt dæmi um valma-fúnkishús en hefur ekki sérstakt varðveislugildi að öðru leyti.

Verndarflokkar:

Byggingarár: 1954 Hvolsvegur 9

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Brynja Bergsveinsdóttir
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Íbúð
Núverandi notkun: Íbúð

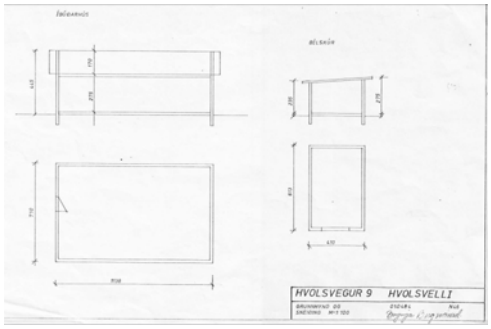

Teikning eftir Brynju Bergsveinsdóttur, af teikningavef

Mynd af ja.is

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Hlaðið, holsteinn	Hlaðið, holsteinn
Útveggir:	Timbur	Timbur
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak
Þakklæðning:	Bárujárn	Bárujárn
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft; Reykháfur	Einlyft; Reykháfur

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Lágt	Hefðbundið íbúðarhús sem hefur ekki sérstakt byggingarlistarlegt gildi sem slíkt.
Menningarsögulegt gildi:	Lágt	Einfalt íbúðarhús sem skipar ekki sess í menningarsögu staðarins né byggingarsögunni.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Hefur ekki sérstakt umhverfisgildi, er að miklu leyti falið í miklum trjágróðri en er hluti götumyndar
Upprunalegt gildi:	Hátt	Er óbreytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Miðlungs	Virðist nokkuð gott.
Varðveislugildi:	Miðlungs	Dæmigert íbúðarhús frá þessum tíma sem hefur ekki sérstakt verndargildi sem slíkt.

Verndarflokkar:

Byggingarár: 1984 Hvolsvegur 9a

Fyrsti eigandi: Sæmundur Holgeirsson
Hönnuður: Magnús Ingólfsson
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Íbúð; Þjónusta
Núverandi notkun: Íbúð; Þjónusta

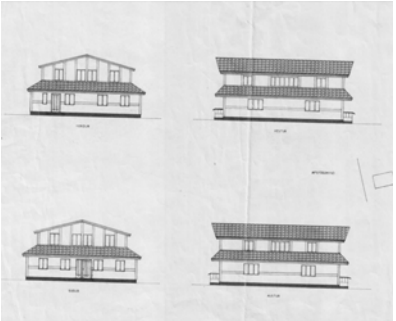

Teikning frá jan 1984. Teikningavefur Rangárþings

Mynd af ja.is.

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar
Útveggir:	Timbur	Timbur
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak
Þakklæðning:	Mótaðar málmplötur	Mótaðar málmplötur
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Tvílyft; Útitröppur; Kjallari	Tvílyft; Útitröppur; Kjallari

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Ekki hafa verið gerðar breytingar á húsinu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Miðlungs	Byggingarstíll og þakgerð hefur nokkra sérstöðu á svæðinu en þó ekki sérstakt listrænt gildi.
Menningarsögulegt gildi:	Lágt	Íbúðarhús sem skipar ekki sess í menningarsögu staðarins né byggingarsögunni.
Umhverfisgildi:	Lágt	Hefur ekki mikið umhverfisgildi en stendur á hornlóð á gatnamótum Hvolsvegar og Vallarbrautar í alfaraleið.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Óbreytt frá upprunalegri gerð.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Virðist í góðu tæknilegu ástandi.
Varðveislugildi:	Miðlungs	Reisulegt hús en hefur ekki sérstakt verndargildi.

Verndarflokkar:

Byggingarár: 2018 Austurvegur 14 Lava eldfjalla- og

Fyrsti eigandi:
Hönnuður: Sigríður Sigþórsdóttir, arkitekt
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Menningarstarfsemi; Verslun
Núverandi notkun: Menningarstarfsemi; Verslun

Mynd: viator.com

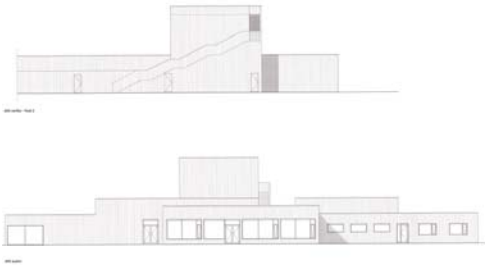

Útlitsteikningar Basalt arkitekta, af teikningarvef

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur, bindingar	Timbur, bindingar
Útveggir:	Timbur	Timbur
Þakgerð:	Flatt þak	Flatt þak
Þakklæðning:	Pappi	Pappi
Undirstaða:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útlit:	Einlyft; Svalir	Einlyft; Svalir

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:

Um er að ræða byggingu á einni hæð með sýningum, verslun og veitingasölu fyrir allt að 250 manns. Sýningarsalir eru fjórir talsins, u.þ.b. 100 m2 hver. Auk þess er 150 m2 bíósalur í húsinu. Í forsal er móttaka með ýmsum upplýsingum fyrir ferðamenn. Útsýnispallur er á efsta þaki, aðgengilegur um utanáliggjandi stiga. Byggingin er hönnuð með tilliti til algildrar hönnunar.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Vönduð og látlaus bygging sem grípur athygli vegfarenda fyrir stærðar og útlits sakir. Áhugavert mynstur í timburklæðningu.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Hefur mikið gildi sem aðdráttarafl fyrir ferðamenn sem er vaxandi atvinnugrein í sveitarfélaginu.
Umhverfisgildi:	Hátt	Húsið er stórt og staðsett við aðkomuveg úr vestri í bæinn og tekur þar á móti gestum. Mikið bílastæðaflæmi umlykur bygginguna en hún situr ágætlega í mótuðu umhverfi sínu.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið er nýtt, byggt árið 2018.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Húsið er nýtt, byggt árið 2018.
Varðveislugildi:	Hátt	Um nýja og vandaða byggingu er að ræða sem situr vel í umhverfi sínu. Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: einstök hús, götumynd vegna samfélagslegs gildis
Verndarflokkar:	Einstök hús, götumynd - rauður litur á korti	

Byggingarár: 1988 Hvolsvegur 1 Hitaveita Rangæinga Kyndistöð

Fyrsti eigandi: Hitaveita Rangæinga
Hönnuður: Gylfi Guðjónsson, arkitekt
Upphaflegur byggingarstíll:

Upphafleg notkun: Iðnaður
Núverandi notkun: Iðnaður

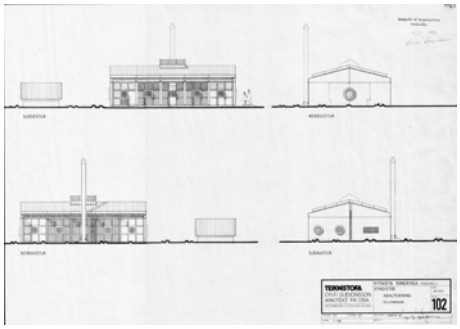

Gerð húss:	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	Steinsteypt
Útveggir:	Múrsléttað	Múrsléttað
Þakgerð:	Mænisþak	Mænisþak
Þakklæðning:		
Undirstaða:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft; Reykháfur	Einlyft; Reykháfur

Helstu breytingar:

Hönnuðir breytinga:

Saga:
Húsið er upprunalegt að gerð.

Varðveislumat:

Listrænt gildi / Bygg. list:	Hátt	Áhugaverð bygging með sterkum stíleinkennum, s.s. hringlaga gluggum.
Menningarsögulegt gildi:	Miðlungs	Upphaflega hús hitaveitu Rangæinga en Í eigu Orkuveitu Reykjavíkur síðan 2005.
Umhverfisgildi:	Miðlungs	Stendur á bakvið Austurveg 15 en sést þó aðeins frá Austurveginum.
Upprunalegt gildi:	Hátt	Húsið hefur haldið upprunalegri gerð sinni.
Tæknilegt ástand:	Hátt	Húsið virðist í góðu tæknilegu ástandi.
Varðveislugildi:	Miðlungs	Stæðilegt hús með sterkum stíleinkennum sem samsvarar sér vel og er vel við haldið

Verndarflokkar: